

Sygn. akt I CNP 10/07

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka

w sprawie ze skargi B.O. i Z.O.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt [...],

wydanego w sprawie z wniosku A.J. i W.J.

przy uczestnictwie B.O.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2007 r.,

1. odrzuca skargę,

**2. zasądza od skarżących B.O. i Z.O. na rzecz A.J. i W.J. kwotę
120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2006 r. Sąd Okręgowy w W. – na wniosek A.J. i W.J. – nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 lutego 2003 r., także przeciwko małżonce dłużnika Z.O. – B.O. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Postanowienie to zaskarżyli zażaleniem zarówno dłużnik Z.O., jak i jego żona B.O. Postanowieniem z dnia 28 września 2006 r. Sąd Apelacyjny zażalenie dłużnika odrzucił, natomiast zażalenie małżonki dłużnika oddalił. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że do nadania klauzuli wykonalności w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 787 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691). Według tego przepisu warunkiem nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika jest pozostawanie osoby wskazanej przez wierzyciela w związku małżeńskim z dłużnikiem oraz istnienie między małżonkami wspólności majątkowej. W postępowaniu tym sąd bada nie tylko formalne przesłanki nadania klauzuli wykonalności, ale także przesłanki merytoryczne w zakresie wynikającym z art. 787 § 2 k.p.c. Jednakże, zgodnie z art. 787 § 2 k.p.c. w jego dotychczasowym brzmieniu, o ograniczeniu lub wyłączeniu możliwości zaspokojenia się przez wierzyciela z majątku wspólnego sąd orzeka w postępowaniu klauzulowym na wniosek małżonka dłużnika, a wniosek taki nie został w niniejszej sprawie zgłoszony. Sąd Apelacyjny zaaprobował też stanowisko Sądu pierwszej instancji, że dłużnik nie jest uczestnikiem niniejszego postępowania, wobec czego jego zażalenie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 28 września 2006 r. dłużnik Z.O. i jego żona B.O. zarzucili naruszenie przepisów: art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. przez wydanie zaskarżonego postanowienia z udziałem sędziego M.S., która podlegała wyłączeniu z mocy ustawy, ponieważ brała udział w rozpoznaniu apelacji od wyroku zaopatrzonego w niniejszym postępowaniu w klauzulę wykonalności, art.

787 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 stycznia 2005 r. przez jego niewłaściwe zastosowanie, oraz art. 804 w związku z art. 378 § 1 i art. 379 pkt 2 k.p.c. przez ich niezastosowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W wyjątkowych wypadkach – jak stanowi § 2 powołanego artykułu – gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności, albo praw człowieka i obywatela, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

Z przytoczonego przepisu jednoznacznie wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje jedynie od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie. Sąd Najwyższy już wielokrotnie objaśniał znaczenie pojęcia: „orzeczenie kończące postępowanie w sprawie” (zob. np. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 87, z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1 i z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 22). W postanowieniu z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 (OSNC 2006, nr 1, poz. 16) wskazał natomiast, że nadanie klauzuli wykonalności następuje w postępowaniu pomocniczym, toczącym się poza ramami sprawy głównej i tylko w celu jej uzupełnienia, dlatego postanowienie w tym przedmiocie – nadające klauzulę lub odmawiające jej nadania – nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2006 r., IV CNP 55/06, niepubl., z dnia 15 września 2006 r., V CNP 112/06,

niepubl. oraz z dnia 19 stycznia 2007 r., V CNP 167/06, niepubl.). Podzielając zapoczątkowany powołanym postanowieniem kierunek wykładni trzeba przyjąć, że wniesiona skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 oraz art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.